

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

DIREKTORAT ZA VOJNE VETERANE
IN VOJAŠKO DEDIŠČINO

Sektor za vojne grobove in grobišča

Dimičeva ulica 16, 1000 Ljubljana

T: 01 230 59 74

E: glavna.pisarna@mors.si

www.mors.si

Občina Šmartno pri Litiji
info@smartno-litija.si

Številka: 350-133/2024-5

Datum: 19. 09. 2024

**Zadeva: Mnenje Direktorata za vojne veterane in vojaško dediščino k osnutku
SD OPN št. 8 (kamnolom Vetrnik, grad Bogenšperk)**

Ministrstvo za obrambo je prejelo vaš poziv k izdaji mnenja k osnutku SD OPN št. 8 (kamnolom Vetrnik, grad Bogenšperk).

Na Direktoratu za vojne veterane in vojaško dediščino smo opravili vpogled v Register vojnih grobišč in Evidenco prikritih vojnih grobišč Republike Slovenije in ugotovili, da so na območju Občine Šmartno pri Litiji registrirana tri vojna grobišča, ki niso vključena v odlok.

Prav tako ugotavljamo, da je potrebno v odlok dodati tudi člen, ki bo zagotavljal varstvo vojnih grobišč in prikritih vojnih grobišč, zato vam v nadaljevanju pošiljamo predlog besedila člena.

xx. člen

varstvo vojnih grobišč in prikritih vojnih grobišč

(1) Na lokacijah, kjer se nahajajo vojna grobišča in prikrita vojna grobišča je skladno z določbami 30. člena Zakona o vojnih grobiščih (Uradni list RS, št. 65/03, 72/09 in 32/17) prepovedano:

- spreminjati zunanji videz grobišča v nasprotju z zakonom,*
- poškodovati grobišče ali odtujiti njihove sestavne elemente in*
- izvajati vsako drugo dejanje, ki bi pomenilo kršitev spoštovanja do grobišča ali je v nasprotju s pokopališkim redom vojnih grobišč.*

(2) Lokacije vojnih grobišč in prikritih vojnih grobišč so priloga k temu odloku.

Ob tej priložnosti bi dodali, da je potrebno pri kakršnih koli posegih na območju vojnih grobišč in prikritih vojnih grobišč upoštevati določila o varstvu vojnih grobišč, ki jih določa Zakon o vojnih grobiščih ter določila o varstvu prikritih vojnih grobišč, ki jih določa Zakon o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev (Uradni list RS, št. 55/15 in 92/21).

Za posege na območju vojnega grobišča (postavitve spominskega obeležja, obnova, itd.) je potrebno pridobiti soglasje Direktorata za vojne veterane in vojaško dediščino, ki je pristojen za varstvo vojnih grobišč.

Iz Registra vojnih grobišč vam pošiljamo osnovne podatke o vseh treh grobiščih.

ID 698 Gradišče pri Primskovem_Grobišče neznanih borcev NOV

V grobišču so pokopani neznani borci NOV. Imenski sezname niso znani, prav tako ne kateri brigadi so pripadali, niti kdaj so bili pokopani. V grobu je neznano število pokopanih.

Grobišče leži na krajevnem pokopališču pri cerkvi sv. Nikolaja na Primskovi Gori. Grobišče je ob pokopališkem zidu v bližini vhoda.

Grobišče je oblikovano podobno kot na pokopališču v Litiji. Po vsej verjetnosti isti avtor nagrobne arhitekture. Na talni plošči napis: "MI KI ŽIVLJENJA ZA PROSTOST SMO DALI, SVOJ MIR SMO NAŠLI V GROBU NAD VASJO". Na steni je vzidana manjša plošča z letnico 1941-45". Na grobu je posajena večja cipresa, druge zasaditve ali cvetja ni. Grobni prostor posut s peskom.

ID 668 Velika Štanga_Grobišče 4 borcev NOV

V grobu so pokopani štirje borci NOV. Imena dveh borcev sta znana, dva borca pa sta neznana.

Grob štirih borcev NOV leži na krajevnem pokopališču na desni polovici v četrti vrsti, četrti grob.

Na grobu je postavljen enostaven ne izstopajoč nagrobnik. Grobno polje je v pretežni meri pokrito z marmorno ploščo. Nagrobnik je bil nedavno tega obnovljen. Napis: "PADLIM BORCEM NOV, NOVLJAN ANTON 1924-1944, SKUBIC STANISLAV 1923-1942, IN DVEMA NEZNANIMA BORCEMA, VEČNA SLAVA JIM, OOOZZB NOV LITIJA".

ID 53 Zgornja Jablanica_Grob borca NOV

V grobu je pokopan borec NOV.

Grob leži za cerkvijo na SZ strani, prva vrsta, zadnji grob.

Na nagrobniku je napis: "TUKAJ JE ZADNJI DOM RUDARJA, BORCA NOV DOLENJSKEGA ODREDA, GRUM STANISLAV - SLAVKO ROJ. 24 .4 .1917 ARTIČE PRI PODKUMU, PAD. 17. 9. 1944 NA SPODNJEM LOGU, SLAVA MU, OOOZB NOV LITIJA".

S spoštovanjem,

Vlasta Vivod
višja sekretarka
po pooblastilu
št. 020-27/2024-201 z dne 16. 05. 2024